

Slides:
kortlink.dk/mrsh

PRAKTISK ORIENTERET UNDERVISNING: SCENARIEDIDAKTIK

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

TAARNBY
7. AUGUST 2025

SIMON SKOV FOGHT
LEKTOR

DAGSORDEN

Praktisk orienteret undervisning: Scenariedidaktik

- Scenariedidaktik er et opgør med læringsmålstyranniseret undervisning og 'det let målbare'
- Eleverne skal udvikle et produkt til en modtager med et formål
- **NOGET TIL NOGEN FOR NOGET**
- Faglighed skal balanceres mellem verdenen inden for skolen (hvad skal eleverne lave?) og verdenen udenfor (hvad skal eleverne producere?)
- Struktur: ON FIRE-modellen. Både til korte og lange forløb i et eller flere fag.

DAGSORDEN

- Undervisning
- Praktisk orienteret undervisning
- Faglighed
- Scenariedidaktik

HVEM ER JEG?

- Lektor i literacy research på DPU, Aarhus Universitet
 - National forskningsleder på PIRLS
 - *Læselyst Rudersdal 2024*
 - Lærerkompetenceudvikling
 - Scenariedidaktik
 - It- og teknologiforståelse
 - Læremidler
- Læremiddelsforfatter og -konsulent – 25 år
- Lærer – 12 år
- Seminarieadjunkt/lektor – 5 år
- Forlagsredaktør – 1 år

UNDERVISNING

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

TAARNBY
7. AUGUST 2025

SIMON SKOV FOUGT
LEKTOR

REFLEKSION ALENE

- Hvad kendetegner min undervisning?
- Hvordan ligner min undervisning mine kollegers?
- Hvordan adskiller den sig?

MIT PH.D.-PROJEKT (2015)

- Lones 7.klasse repeterer grammatiklektier. Lone slår ned på tilfældige elever.
- Lone: "Hvilken ordklasse er det?"
- Elev: ""Tit" er med i ordklassen."
- Lone: "Hvad er det?"
- Elev: "Hverbitum?"

Skolske kommunikationsformer

MIT PH.D.-PROJEKT (2015)

- Meretes 8. klasse arbejder med overgangen fra romantik til realisme og har læst novellen *Havfruens* af Henrik Pontoppidan.
- Merete : "Hvorfor var det et uheld at gå ombord?"
- *Eleverne*
- Merete: "Jeg skal se flere hænder..."

Gæt, hvad læreren tænker

SKOLSKE KOMMUNIKATIONSFORMER

Initiering	Respons	Evaluering
Lærer Anna: Nå, vi starter. Hvad tror I, man skal lære, når man skal lære at analysere billeder? (5 sek.) Caroline?	Caroline: Beskrive?	Lærer: Ja. (2 sek.) Beskrive billedet ja
Lærer Anna: Sarah?	Sarah: Skrive noget ned auuh, om de forskellige ting i, på billederne	Lærer: Ja
Lærer Anna: Ja, Jack?	Jack: Farverne	Lærer: Det kunne være farverne, man skulle beskrive

SKOLSKE KOMMUNIKATIONSFORMER

Initiering	Respons	Evaluering
Simon: Nå, hvad tror I vi skal tale om nu? Tatjana?	Tatjana: Øh hvad vi skal spise til aften?	Simon: Øh aftensmad. Øh nej. (2 sek.)
Simon: Er der andre forslag?	Georgina: Øh, hvad vi skal se i fjernsynet?	Simon: Det var også et godt forslag, men nej...

DEN SKOLSKE KULTUR

- 'Den skolske kulturs kommunikative funktion' (Hetmar 2017)

- Skolsk: Det der er i skolen

- Lærerskab og lærerens rolle (Sinclair & Coulthard, 1975)

- Læreren som **E**valuerer

- "The teacher as 'the essential teacher'" (Wegerif, 2004, p. 4),

- "The teacher as 'the essential teacher'" (Hetmar, 2017, p. 109).

- Eleverne kan kun ... provide responses in the 'slots' provided more by the teacher's understanding of the topic than by the quality of it (Mercer, 1995, p. 19)

Det er der intet
DIALOG over

Deltagelse
for de få!

LÆREMIDLER

- **Didaktiske læremidler:** (Forlagsproducerede) Læremidler, der er udarbejdet med henblik på undervisning
 - Indhold
 - Metode
 - Mål
 - Organisering
- **Semantiske læremidler:** Artefakter, der anvendes som læremidler, men som ikke er udarbejdet med henblik på det
 - Indhold (fx en avisartikel, et instagram-opslag)
- **Funktionelle læremidler:** (Digitale) Hjælpemidler fx til produktion, analyse mv.
 - Nogle er udarbejdet med henblik på undervisning (fx CDord)
 - Andre er ikke (fx Word) (Hansen 2010)

**INDLEJRET
DIDAKTIK**

REFLEKSION FÆLLES

- Hvilke læremidler anvender du nu?
- Hvad er det bedste læremiddel, du kender?
- Hvorfor er det det bedste?

LÆREMIDLER OG FAGLIGHED

- Valg af læremiddel er lig valg af faglighedsopfattelse
- Foregivet og reel faglighedsopfattelse
 - Målsætning
 - Indhold
 - Handlinger
(Bundsgaard 2010)

—Didaktiske studier—

LÆRE- MIDLERNES DANSK- FAG

Kollegiet af
Jesper Brandstulén, Jeppe Brandstulén,
Simon Skov Fougst og Anne Karoline Skjæveland

DANSKFAGET SET GENNEM ANVENDTE DIDAKTISKE LÆREMIDLER

- Repræsentativ undersøgelse blandt dansklærere på alle klassetrin
 - Folkeskoler
 - Privatskoler/Frie grundskoler
 - Efterskoler

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

TAARNBY
7. AUGUST 2025

SIMON SKOV FOGST
LEKTOR

LÆRINGSTEORI

Behavoirisme

- Psykologi (Watson)
- Adfærd
- Pavlov: Betingede reflekser (Hunde)
- Adfærdsregulering
- "Belønning og straf"

LÆRINGSTEORI

Instruktivisme

- Psykologi
- At hælde på
- Overførsel af viden
- Tomme kar
- Tankpasserpædagogik

LÆRINGSTEORI

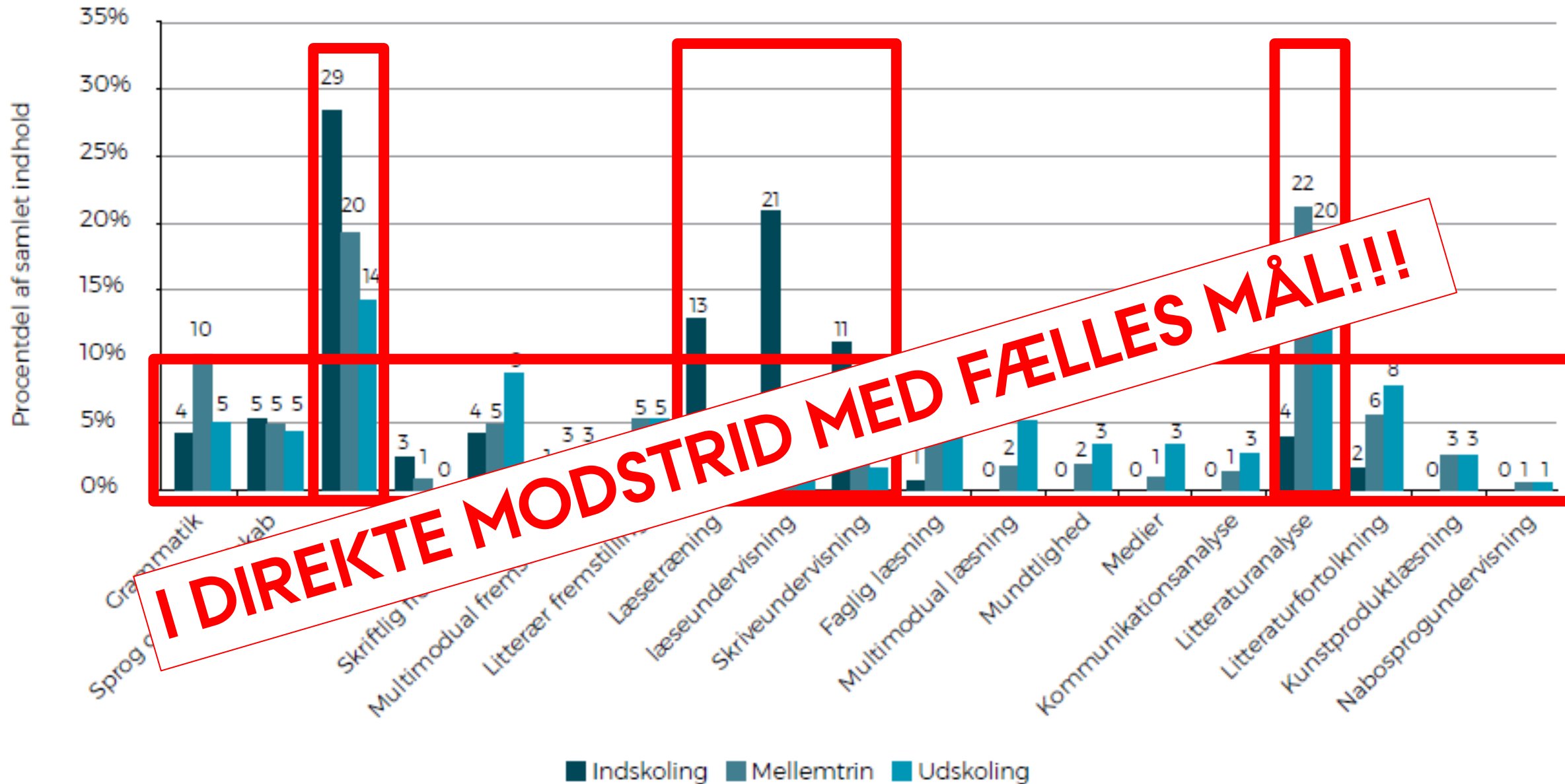
Konstruktivisme

- Psykologi/Sociologi
- Læring er en mental aktiv proces
- Piaget
- Læring = omstrukturering af mentale skemaer
- Som er individafhængig
- Den lærende lærer - subjektivt

LÆRINGSTEORI

Socialkonstruktivisme

- Sociologi
- Berger og Luckmann
- Læring er en social proces
- Samkonstruktion af viden
- Meningsforhandling

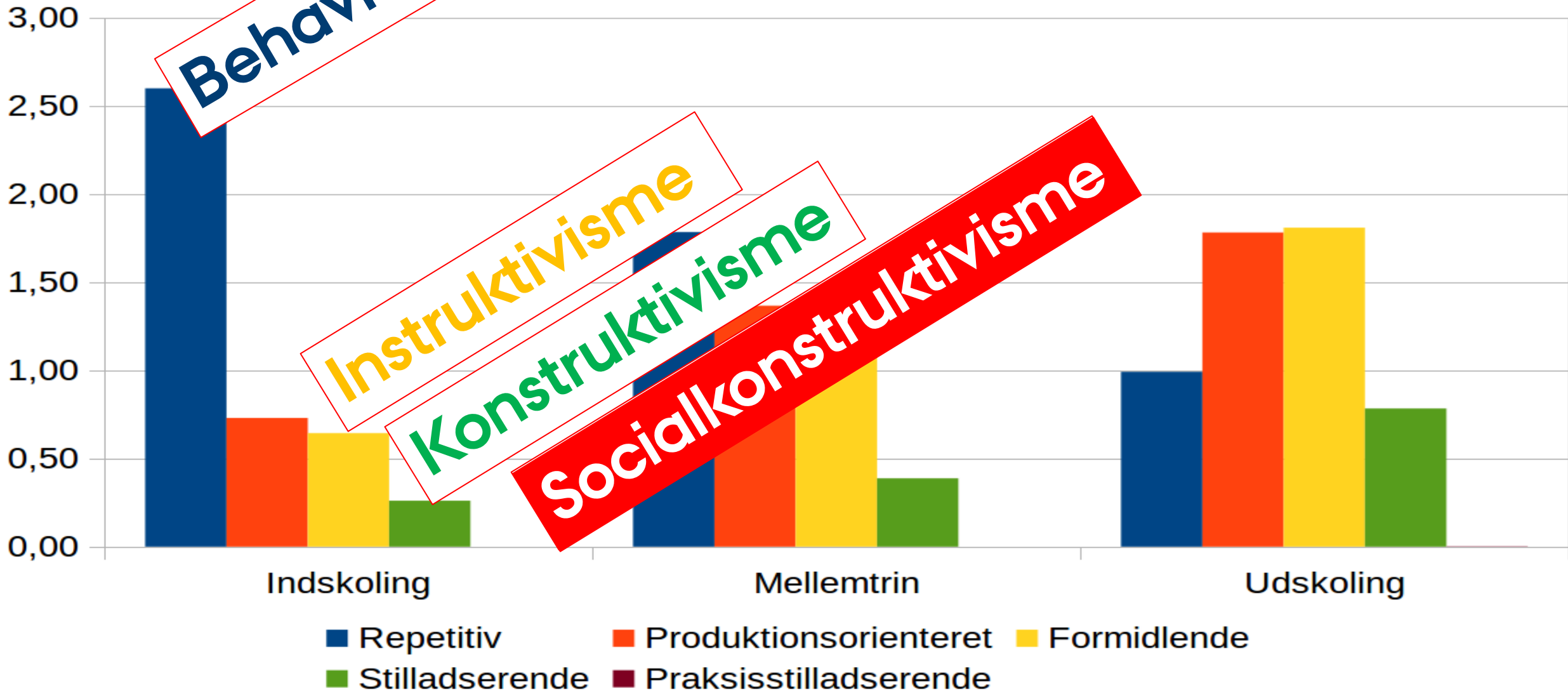
DIDAKTISKE TYPE

Behaviorisme

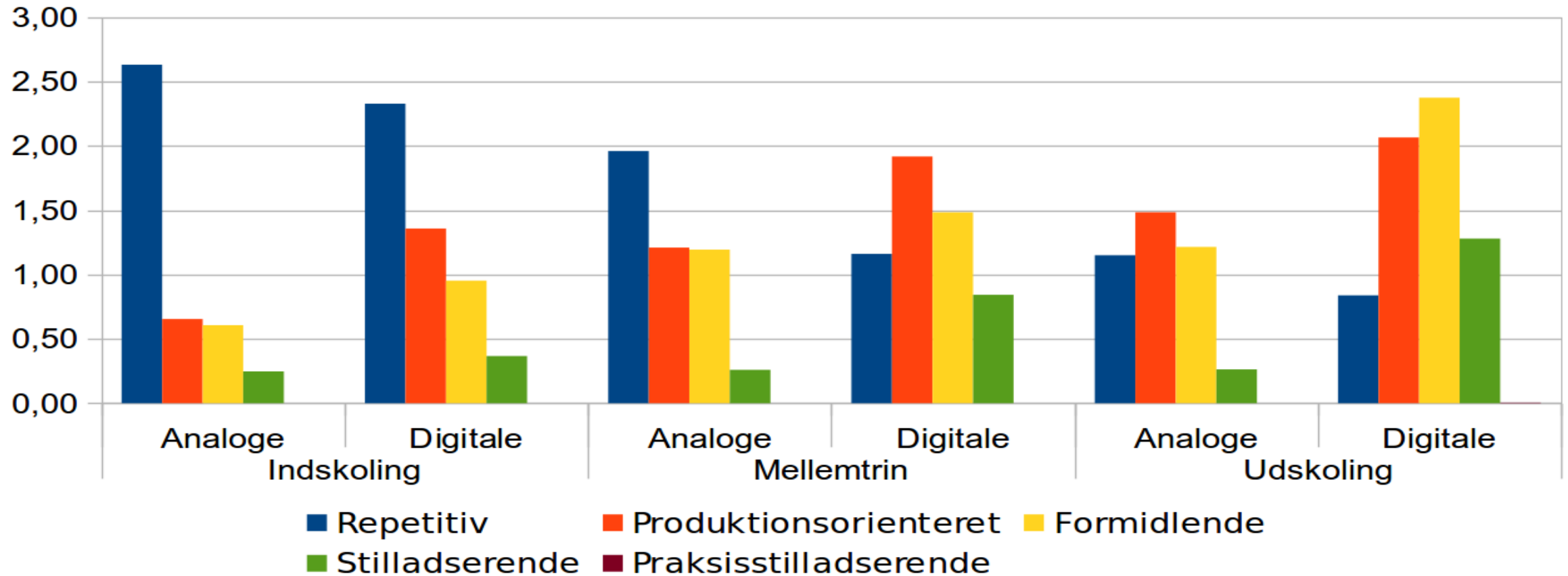
Instruktivisme

Konstruktivisme

Socialkonstruktivisme

DET SAMME 🍌 ANALOGT SOM DIGITALT!

STAVETRÆNING (BASISFAGLIGHED)

- Jim Rice (1897): Intet forhold mellem staveniveau og tid (sætninger, dvs. i kontekst)
- Oliver Cromman (1902): Manglende stavetræning påvirker ikke stavning
- W. Cook (1912): Stavereregler effektløse. Kan ikke anvendes i kontekst
- Donald Hamill et al. (1977) Effekt op til 3.-4. kl., herefter ikke
- Stephen Krachen (2002): 3.-4.kl. elever, der ikke undervises direkte i stavning, staver dårligere end elever, der undervises men forskellen er fuldstændigt udlignet på 4.-5. klassetrin
- Graham og Perin (2007): Løsrevet grammatikundervisning er direkte skadeligt især for elever med skrivevanskeligheder. Grammatikundervisning skal tilkobles til elevernes skrivning
- KOMPIS-projektet i Slagelse (2010)
- 25% af tiden bruges på grammatikundervisning (Mathiasen, 2011)
Lærerne siger, de er konstruktivister, men de arbejder behavioristisk

HVORDAN LÆRER MAN AT STAVE?

- Ved at læse meget
- Ved at skrive meget
 - Til noget, for noget

REFLEKSION ALENE

- Hvordan vil jeg karakterisere min undervisning nu?

PRAKTISK ORIENTERET UNDERVISNING

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

TAARNBY
7. AUGUST 2025

SIMON SKOV FOGHT
LEKTOR

NÅR NU MAN SPØRGER MIG...

- Har eleverne fag i skolen for at kunne...

Eller

- Har eleverne fag i skolen for at hjælpe dem på til deres nuværende og fremtidige liv?
- Dannelse og uddannelse

Den faginterne logik

Den fageksterne logik

NÅR NU MAN SPØRGER MIG...

- Praktisk orienteret undervisning = en orientering mod verden uden for skolen
- Den fageksterne logik
- Men
- Balanceret
- Elever går i skole for at lære noget fagligt relevant
- Fælles Mål!

NÅR NU MAN SPØRGER MIG...

- Fag er konstruktioner
- Inspireret af verden uden for skolen
- Et fag har sin egen logik og sin egen betydning

- MEN

Den fageksterne logik

- En stor del af denne berettigelse ligger i verden uden for skolen
- Det er vel for fanden derfor, de går i skole

NÅR NU MAN SPØRGER MIG...

- Den fageksterne logik betyder
- at man som lærer er umådeligt bevidst om
- hvordan ens fag indgår i verden uden for skolen
- og også begrunder sine didaktiske valg der.

FAGLIGHED

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

TAARNBY
7. AUGUST 2025

SIMON SKOV FOUGT
LEKTOR

REFLEKSION

- Hvad er faglighed?

BEGREBET FAGLIGHED

Fælles Mål

- Viden: **AT VIDE**
- Færdigheder: **AT KUNNE**

BEGREBET FAGLIGHED

Aristoteles

- **Episteme:** AT VIDE
- **Techne:** AT KUNNE
- **Phronesis:** AT BEDØMME

- Fælles Mål
 - Viden: **AT VIDE**
 - Færdigheder: **AT KUNNE**

DØMMEKRAFT

KONTEKST

BEGREBET FAGLIGHED

- Hetmar (2013): Faglighed er en identitet, man *gør* inden for bestemte domæner i direkte eller indirekte interaktion med andre på bestemte måder, så man er genkendt som medlem af domænet af dets øvrige medlemmer.
- "... doing being some identity" (Gee, 2001, p. 87).
- *Epistemic frames*: "Collections of ways of knowing and ways of knowing about the world that professionals use to make sense of the world" (Gee, 2001, p. 87).
- Wenger (1998): "Faglighed er en identitet, man *gør* inden for bestemte domæner i direkte eller indirekte interaktion med andre på bestemte måder, så man er genkendt som medlem af domænet af dets øvrige medlemmer."
- Shaffer og etik: "Different ways of knowing, different ways of knowing about the world, different ways of deciding what is worth knowing and understanding" (Shaffer, 2004, p. 1404).

**FAGLIGHED ER NOGET, MAN GØR
MED ETISK BEVIDSTHED
I KONTEKST!!!**

FEM DIMENSIONER AF FAGLIGHED

Viden, procedurer, opgaver

Et sprog til at tale om verden (begreber, diskurs), en viden om hvad der er og var i verden (fakta), opgaver der skal løses, handlemønstre til at løse opgaver i verden (procedurer), samt ting, redskaber og teknologier som bruges i løsningen af opgaver (artefakter).

En systematisk tilgang til

En måde at stille spørgsmål og løse opgaver

En social konstellation

En selvforståelse (rolle) og relationer (position), samt en måde at kommunikere på (kommunikationsformer) og sammenhængende forløb på (storylines).

En interesse

En måde at opfatte noget som værdifuldt og forkert (værdier), et fokus på løsning af særlige typer af opgaver (interesse), og at begrunde sine handlinger på (motiver).

Et perspektiv

En måde at opfatte hvad verden er og hvordan den kan forstås, tales om og tilgås på (epistemologi)".

Begreber

Metoder

Social konstellation

Interesse

Perspektiv

FEM DIMENSIONER AF FAGLIGHED

En læge, som har viden om medicin og kender metode til at give den, men som ikke har en bevidsthed om, at patienter med fx sygeplejersker, ikke har en interesse i at gøre patienten rask, og som dermed mangler perspektiv på verden er en **DÅRLIG LÆGE!**

KAN BEATHE SKRIVE?

- Inspirationskatalog til fastelavn
 - Kontekstualiseret skrivning
 - 3 lektioner
 - Beathe er ordblind
-
- Gruppefeedback: Stavning
 - Lærereens feedback: Stavning
 - Faglighed?

GUIDES-TIL-ALT.DK - MELLEMTTRIN

- Larsson, 2018
- Bo er ordblind
- Faglighed?

DEN TRADITIONELLE SKOLE?

- Jesper-Wung-Sung: *En-to-tre-nu*
Meddigtning som hovedpersonen via blogs (Fougt, 2018)

FAGLIGHEDSOPFATTELSEN

- Lærere og elever slår ned på *det let målbare* (Friis, 2016)
- Det er let at forberede
- **PSEUDOFAGLIGHED**
- Læringsmålstyr**anniser**et undervisning

FAGLIGHED

- Kommunikationssituationer
- Eleven gør **NOGET**
- Til **NOGEN**
- For **NOGET**
- Feedback på det
- Faglighed!

FAGLIGHED

—

Faglighed er noget med **GØD** på tænderne. Undervisning for elever hvor de får mulighed for at bringe begreber, metoder, den sociale konstellation, interesser og perspektiver i spil.

- Faglighed er handling

SCENARIEDIDAKTIK

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

TAARNBY
7. AUGUST 2025

SIMON SKOV FOUGT
LEKTOR

VELKOMMEN TIL PANDADESIGN A/S

- Regionen har bedt jer komme med jeres bedste bud på teknologiske hjælpemidler, der kan indgå i plejen af mennesker med demens.

A hand is holding a small, white, rectangular piece of paper with a handwritten shopping list. The background is a blurred grocery store aisle with shelves of products and bright overhead lights. The shopping list is written in capital letters and is organized into two columns.

SHOPPING LIST

CHICKEN	CHEESE
BREAD	MILK
EGGS	BUTTER
BISCUITS	JUICE
SALAD	HAM
TEA	

**Alzheimer's
Society**

Leading the
fight against
dementia

MENNESKER MED DEMENS

- Hvad ved I om det?
- Hvad kender I til det?
- Hvad tænker I om at bruge teknologiske hjælpemidler i pleje af mennesker med demens?

SYGDOMMEN DEMENS

- Brug et min. på at finde viden om sygdommen demens: Hvad er mennesker med demens' kognitive udfordringer?

IDÉUDVIKLING

- Hvilke umiddelbare idéer har I til, hvordan teknologi kan hjælpe i plejen med mennesker med demens?

FIGUR 1.11. Fra skitse til prototype og test

FIGUR 1.15. Et opdateret design (her *Baby Bear*).

EVALUERING

- Hvad tænker I umiddelbart om elevernes idéer?
- Hvad er jeres umiddelbare reaktioner på forløbet?

SOCIALKONSTRUKTIVISTISK LÆRINGSTEORI

- Der er meget bredt forskningsmæssigt belæg for, at den bedste måde at lære på er ved i en **social sammenhæng** at **forholde sig til et problem** i et **meningsfyldt *scenarie*** (et forestillings- og handlingsforløb med flere mulige udfald) (Bundsgaard, Misfeldt & Hetmar, 2011, 2012; Foug, 2015, 2017; Blumenfeld, Kempler, Krajcik & Blumenfeld, 2006; Shaffer, 2006; Bundsgaard, 2005; Dewey, 1906)
- **Det faglige skal *anvendes***. Fx ved at udarbejde en reklame for egen skole, at fremstille boganmeldelser til gavn for andre, søge jobs, udarbejde rejsebeskrivelser, fremstille bræt- eller computerspil, lave cirkus osv.
- **SAMARBEJDE** med nogle, der er gode til noget andet end mig

SCENARIEDIDAKTIK

Scenariedidaktik er anvisning på at planlægge, gennemføre og evaluere "Scenariebaseret undervisning [som] er undervisningsforløb, hvor eleverne sammen simulerer – evt. i roller – en meningsfuld situation med et reelt produktionsmål" (Bundsgaard, Misfeldt & Sørensen, 2017, s. 30)

"Produkt" = fysisk, psykisk, faglig eller socialt. **MOD NOGET TIL NOGEN FOR NOGET**

Faglighed skal anvises (fagfagligt perspektiv): **Produktion**

Produktionsmål: Eleverne skal fremstille noget (læring er deltagelse)

Med scenariedidaktik er verden uden for skolen: Viden- og praksisformer fra domæner uden for skolen (Hanghøj et al., 2017)

MOD NOGET TIL NOGEN FOR NOGET

FUNDERET I VERDEN UDEN FOR SKOLEN

LYSET PÅ SKOLESTIEN

- Eleverådets ønske om lys på en cykelsti i kommunen
- Gentagne forsøg på kontakter til kommunalbestyrelsen
- Producerede en avis herom – 500 eksemplarer
- 3 mdr. senere var der lys

BOGANMELDELSER

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

TAARNBY
7. AUGUST 2025

SIMON SKOV FOUGT
LEKTOR

BØRNEGENES EGEN ULANDSKALENDER

Etioipien | Website med elevprod. x +

2020.u-landskalender.dk/laerere/materialet/website-med-elevproduktioner/

2020 BØRNEGENES U-LANDSKALENDER

Gå til 2019: Trækfuglen ▶

Forside

Materialet

Elevbogen

Website med elevproduktioner

Årets film

Opgaver og forløb

Værktøj til læreren

Bestil

Inspirationskursus

Gratis skolebesøg

Bestil materialet

Bestil nyhedsbrev

Info

Web: Eleverne går på opdagelse – og kan også lave fothistorier eller en virtuel lågekalender

Undervisningsmaterialet omfatter stærk IT-læring, der er skræddersyet, så det både er fagligt, nemt og engagerende. Hele tiden har eleverne alt, hvad de skal bruge, lige for hånden.

Der er dels et opdagelses-univers, hvor eleverne selv undersøger Etiopien. Dels er der to gratis web-værktøjer med Uni-Login, hvor de laver flotte, digitale produktioner og arbejder med Det 21. århundredes kompetencer.

E-Mail Del på facebook Print

Opdag Etiopien

På denne del af hjemmesiden kan eleverne frit gå på opdagelse. Her får de bred baggrund om landet og om dagliglivet for børnene der. De kan også bruge siden som research til opgaverne.

Bestil klassesæt nu

Tryk klassesæt 249 kr

- 30 elevbøger
- 2 lærervejledninger
- Adgang til app og web

Lærervejledning

ØRKENPIGEN

Sandra Schwartz

57

SPILLET OM MAGTEN

- Politikere
 - Spindoktorer
 - Journalister mv.
-
- 3. kl.
 - Valgplakater - DF
 - DGF

MATEMATIK: NYT GULV PÅ BYTORVET

Byrådet: "Forskønnelse af bytorvet"

Cairo-flisen

DILEMMASPILLET 9. APRIL

DILEMMASPILLET

9. april 1940

- > Start spillet
- > Galleri
- > Om spillet
- > Holdet bag

VELKOMMEN TIL DILEMMASPILLET 9. APRIL

Anden Verdenskrig er brudt ud i 1939, og Danmark har erklæret sig neutral. Men nu er der frygt for, at Tyskland måske vil angribe. I spillet indtager du rollen som statsminister Stauning 8. april om aftenen, og du skal nu vælge, hvad Danmark skal stille op. Undervejs kan du dog spørge dine rådgivere til hjælp, som fx udenrigsminister Peter Munch.

Dilemmaspillet 9. april tager udgangspunkt i Danmarks situation umiddelbart før den tyske besættelse 9. april 1940 og lader dig bestemme, hvad der nu skal ske. Resultatet af dine valg er historikernes bedste bud på, hvad der ville være sket – hvis nu ...

START SPILLET

HENVENDELSE OM DENNE SIDES INDHOLD: [DANMARKSHISTORIEN@CAS.AU.DK](mailto:danmarkshistorien@cas.au.dk)
REVIDERET 11.07.2014

Institut for Kultur og Samfund
Historisk Afdeling
Aarhus Universitet

Jens Chr. Skous Vej 5
8000 Aarhus C

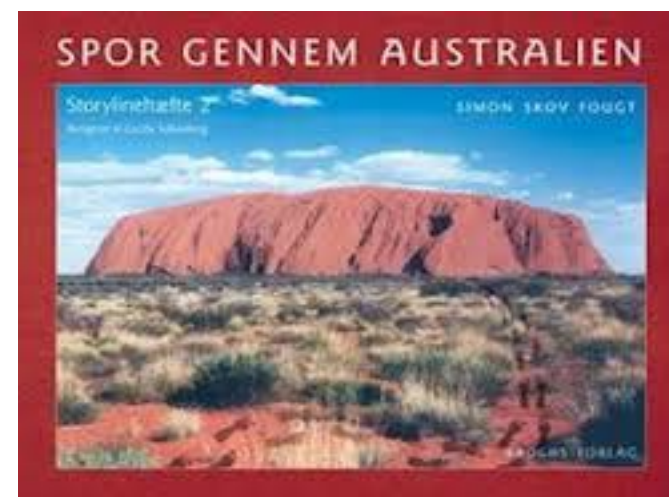
danmarkshistorien@cas.au.dk

SPOR GENNEM AUSTRALIEN (2001)

- En gruppe unge danskere er blevet valgt til at deltage i en 3-uger rejse til Australien af Dansk-Australsk Forening i spore
- Hvorfor er du blevet valgt?
- Hvordan ser en turistbrochure ud? og gode råd om bagage mon
- Hvad viser jeres guide jer i Sydney?
- Hvad skriver jeres figur i postkortet hjem?
- Hvad koster rejsen?/Budget
- Ansøgning om støtte...

Faglighed i kontekstualiseret anvendelse

REFLEKSION

- Hvad tænker I om det?

SCENARIEDIDAKTIK - SEMANTISK

- Sammensat substantiv
- **Scenarie**didaktik

SCENARIOEDIDAKTIK

- Renæssancens *commedia dell'arte*-teater
 - Teaterstykker baseret på løse skitser af det dramatiske forløb, og som skuespillernes så improviserede inden for.
- Et scenarie = en løs skitse for et handlingsforløb, som kan gå i mange retninger.
- Et scenarie = et forestillings- og mulighedsrum
- Forestillingsevnen: 'Dramatic rehearsals': Mulige udfald (Dewey 1916; 1922)
 - *Det regner...*
 - *Jeg skal til Taarnby*
- Et scenarie = **UDEN FACIT**

SCENARIOEDIDAKTIK

- Et scenarie = et komplekst problem
- Et komplekst problem = kan løses på mange måder
- Et komplekst problem = **UDEN FACIT**

- En andengradsligning = simpelt problem
- Har et facit

SCENARIOEDIDAKTIK

- "Wicked problems" (Rittel, 1972)
- 'Onde problemer'
- Uden facit
- Ved ikke, hvornår det er løst
- Løsning på ét problem medfører nye (fx kloakker, plov, Corona...)
- **Dilemmaer**

SCENARIOEDIDAKTIK

- Muligheder, dilemmaer eller wicked problems
- Et scenarie = **UDEN FACIT**
- **UFORUDSIGELIGHED**
- **RAMMESÆTNING!**
- Medbestemmelse – vi har brug for elevernes svar

FIGUR 1.15. Et opdateret design (her Baby Bear).

SCENARIO**DIDAKTIK**

- Didaktikkens tre grundspørgsmål
- Hvad skal jeg undervise i - INDHOLD
- Hvordan skal jeg gøre det - METODER
- Hvorfor? - BEGRUNDELSER

SCENARIOEDIDAKTIK

- **INDHOLD:** Undervisning, der tager udgangspunkt i scenarier med wicked problems
- **METODE:** Gennem faseopdelte processer, der resulterer i et produkt **til nogen for noget**
- Hvor eleverne kan handle
- **BEGRUNDELSE:** Markant læringsteoretisk belæg bag
• *Indholdsmæssigt belæg i både ældre og moderne læringsteorier*
• *Den bedste måde at lære på er projektorienteret undervisning, hvor man*
forholder sig til et meningsfyldt problem i en meningsfuld, social situation, fordi
det virker befordrende på motivation og læring (fx Bundsgaard, Misfeldt &
Hetmar, 2011, 2012; Blumenfeld, Kempler, Krajcik & Blumenfeld, 2006; Shaffer,
2006; Bundsgaard, 2005; Dewey, 1906). (Foug, 2013, p. 120)

SCENARIEDIDAKTIK

- Spørgeteknik
- Spørg dem, når du er oprigtigt interesseret i deres svar
- Der er intet galt i at fortælle ting til elever
- Der er alt galt i kun at spørge dem om det, jeg godt ved

- Wicked problems
- Argumenterende, reflekterende tilgang

SCENARIEDIDAKTIK

Udfordringen i scenariebaserede undervisningsforløb
(produktion) i forhold til skolen (læring) i scenarineniveau

Undervisningsniveauet: Læring: **Den faginterne logik** at lære

Scenarieniveauet: Produktion: **Den fageksterne logik** Ikke sandhed

Spilfabrikken: Løn- og arbejdsforhold
Spor gennem Australien: Pakkede kufferten
Filminstruktøren Kathrine (Hetmar, 2017)

SCENARIOBASERET UNDERVISNING

PRODUKTION

LÆRING

STRUKTUR
er nøgleordet

PLANLÆGNING
er nøgleordet

72

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

TAARNBY
7. AUGUST 2025

SIMON SKOV FOUGT
LEKTOR

PLANLÆGNING AF SCENARIOEBASERET UNDERVISNING

HANDOUT
Planlægning af
scenariebaseret
undervisning

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

TAARNBY
7. AUGUST 2025

SIMON S
LEKTOR

UDGANGSPUNKTET

- I hvilket domæne i verden uden for skolen gør man det, vi gerne vil have vores elever skal lære?

TO VEJE TIL PLANLÆGNING

- **NOGET TIL NOGEN FOR NOGET**

- **FRA UNDERVISNINGSNIVEAUET:** Hvilket fag skal eleverne lære? **FRA FAGET**
- I hvilket scenarie gør man det?

- **FRA SCENARIENIVEAUET:** Hvad skal eleverne lave? **FRA SCENARIET**
- Hvad kan eleverne lære af det?

- **NOGET TIL NOGEN FOR NOGET**
- UDEN FACIT

Den faginterne logik

Den fageksterne logik

TO VEJE TIL PLANLÆGNING

Fra faget/UNDERVISNINGSNIVEAU

- Mine elever skal lære ... →
- I hvilken scenarie i verden uden for skolen ville det være meningsfuldt?
- I hvilken scenarier anvendes den ønskede faglighed?

Fra scenariet/SCENARIENIVEAU

- Avis → Hvilken danskfaglighed kan vi finde i det?
- Reklamebureau → Hvilken danskfaglighed kan vi finde i det?
- Kommunikationsbureau → Hvilken danskfaglighed kan vi finde i det?
- Butiksgade → Hvilken danskfaglighed kan vi finde i det?
- Inspirationskatalog til udklædning → Hvilken danskfaglighed...

ON FIRE-MODELLEN

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

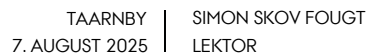
AARHUS UNIVERSITET

TAARNBY
7. AUGUST 2025

SIMON SKOV FOUGT
LEKTOR

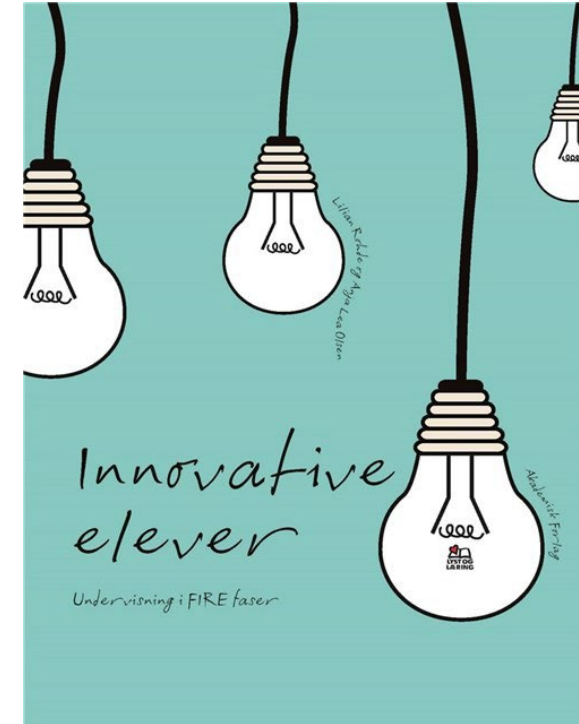
- DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE
- AARHUS UNIVERSITET

FASER: FIRE-MODELLEN

FIRE-modellen (Rohde & Olsen, 2014)

- **F**orståelse
- **I**dégenerering
- **R**ealisering
- **E**valuering

Forståelse

Idéudvikling

Realisering

Evaluering

ON FIRE-MODELLEN

ON FIRE-modellen: Elevernes livsverden vs. højt specialiseret faglighed (Fougst & Philipps, 2020)

- **Oplevelse**
- **Nære livsverden**
- Forståelse
- Idégenerering
- Realisering
- Evaluering

Oplevelse

Nære
livsverden

Forståelse

Idéudvikling

Realisering

Evaluering

DEMENS-CASEN: ET *ON FIRE*-FORLØB

- Oplevelse: **HEY – sætter scenen**: Film om sygdommen demens
- Nære livsverden: **Elevernes livsverden**: Eleverfaringer med sygdommen
- Forståelse: **Ét fagligt hovedfokus**: Sygdommen demens
- Idéudvikling: **Planlæg produktion**: Hvad vil I lave?
- Realisering: **Producer**
- Evaluering: **Evaluer**

Oplevelse

Nære
livsverden

Forståelse

Idéudvikling

Realisering

Evaluering

Oplevelse

- Start forløbet med en oplevelse, der viser dem feltet
- Dette findes i verden.
- **Alzheimers:** <https://www.youtube.com/watch?v=Fz8ACEu7Lho>
- **Nudging:** <https://www.youtube.com/watch?v=cbEKAwCoCKw>
- **Krig:** <https://www.youtube.com/watch?v=RBQ-1oHfimQ&feature=youtu.be>

Oplevelse

Nære
livsverden

Forståelse

Idéudvikling

Realisering

Evaluering

NÆRE LIVSVERDEN

- Hvordan ser det ud i elevernes verden
- Vores syn på...
- Vores erfaringer med...

Oplevelse

Nære
livsverden

Forståelse

Idéudvikling

Realisering

Evaluerings

FORSTÅELSE

- At klæde eleverne på fagligt til at håndtere den produktion, forløbet handler om
- Projektarbejdet drukner i produktmål (Bundsgaard, 2005)
- Virkeligheden er kompleks (scenarieniveau)
- Den faglige fordybelse: **UNDERVISNINGSNIVEAU**

Oplevelse

Nære
livsverden

Forståelse

Idéudvikling

Realisering

Evaluering

REFLEKSION VS. FORSØG

- Raketaffyringsforsøg i 6.kl. (Barron et al., 1998)
 - Trial and error
- Erhvervsskoleelever og lagerindretning (Dillenbourg 2013)
 - Forskellige varegrupper
 - Forskellig størrelse og vægt
 - Forskellig efterspørgsel
 - Trial and error

FORSTÅELESFASEN: DET CENTRALE DILEMMA

- Hvad skal eleverne lave?
- Hvad skal eleverne lære?

FORSTÅELSE

- Ét – og kun ét – fagligt hovedfokus
- Fx opstarten af Forståelsesfasen
- Kursus, faglige input
- UNDERVSINING

FORSTÅELSE

- At klæde eleverne på fagligt til at håndtere den produktion, forløbet handler om
- Projektarbejdet drukner i produktmål (Bundsgaard, 2005)
- Virkeligheden er kompleks (scenarieniveau)
- Den faglige fordybelse: **UNDERVISNINGSNIVEAU**

Oplevelse

Nære
livsverden

Forståelse

Idéudvikling

Realisering

Evaluering

FORSTÅELSE

- 6. Panda – på undervisningsniveau
- Panda Design – på scenarioniveau

SCENARIEDIDAKTIK

—

Udfordringen i scenariebaserede undervisningsforløb er at balancere scenarioniveau
(produktion) i forhold til skolen (læring)

Undervisningsniveauet: Læring: Skrive for at lære

Scenarioniveauet: Produktion: Skrive for at afdække sandhed

Spilfabrikken: Løn- og arbejdsforhold

Spor gennem Australien: Pakkede kufferten

Filminstruktøren Kathrine (Hetmar, 2017)

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE
AARHUS UNIVERSITET

TÅSINGESKOLEN
7. AUGUST 2025

SIMON SKOV FOUGT
LEKTOR

FORSTÅELSE

- Demens-casen
- Undervisning i sygdommen demens: Faglig leder fra et plejehjem + film og undervisningsmateriale

FORSTÅELSE

- Interviews
- **Verden uden for skolen**
- Mennesker med demens
 - Besættelsen
 - Børn
 - Aktiviteter
 - Hente børn
 - Bamse

FORSTÅELSE

- Undervis i det (undervisningsniveau)
 - I dette forløb skal eleverne lære at... (læring)
 - Det skal de gøre ved at ... (handling)

Oplevelse

Nære
livsverden

Forståelse

Idéudvikling

Realisering

Evaluering

IDÉUDVIKLING

- At komme på idéerne : **SCENARIENIVEAU**
- Vent nu med at gå videre, til de er klar
- Idéudvikling – sorter til – afprøv/undersøg – sorter fra - vælg

Oplevelse

Nære
livsverden

Forståelse

Idéudvikling

Realisering

Evaluerings

REALISERING

- At udføre idéerne: **SCENARIENIVEAU**
- Hold fast i det faglige hovedfokus
- Sorter fra

Oplevelse

Nære
livsverden

Forståelse

Idéudvikling

Realisering

Evaluerings

KONSTRUKTION

- Af protoyyper
- **Klimaks: PITCH à la Løvens Hule**
- Eleverne ser et afsnit af *Løvens Hule*
- Prototypekonstruktion
– *Fall Call*

PITCHEN

- Dommerkomité:
- Lars Harder, Executive director hos Isobar
- Mai Britt Helmsdal Henriques, faglig leder for praksisnær og kompetenceudvikling, OK-Fondens plejehjem Prinsesse Benedikte, Frederiksberg
- Læreren
- **Verden uden for skolen**
- På to minutter skal eleverne pitche deres idé for dommerne, som efterfølgende stiller uddybende spørgsmål

EVALUERING

- Evaluering på **SCENARIENIVEAU: Produktet, scenariet**
- Evaluering på **UNDERVISNINGSNIVEAU: Læring**
- Hold fast i det faglige hovedfokus

Oplevelse

Nære
livsverden

Forståelse

Idéudvikling

Realisering

Evaluering

TRE DIDAKTISKE FIFS

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

TAARNBY
7. AUGUST 2025

SIMON SKOV FOUGT
LEKTOR

1: VURDERINGSFOKUS

- Holistisk vurdering ("De røde stregers tyranni")
- Vurdering af **få, udvalgte** faglige områder i hver fase:
- **Vurderingsfokus** (Fougst, Berge, Gedde-Dahl & Øgreid, 2014)
- Orienter eleverne mod (udvalgte dele af) **det faglige**
- **Orienteret autonomi (Højgaard, 2006)**
- ELEVERNE SKAL KENDE DEM

STRUKTUR

VURDERINGSFOKUS

- Overvej to-tre vurderingsfokusser i hver fase (ON FIRE)
- Forhold dem til det overordnede læringsmål
- Begræns verden
- Sorter fra

2: TIMEOUTS

- Den virkelige verden ('PRODUKTION') vs. undervisning (LÆRING)

TIMEOUTS: INDE I OG UDE AF SCENARIET

Nortvig, Jørnø & Gunnersen, 2017

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

7. AUG

██████████

- Træning ude af kontekst er spild af tid!

FULDE SCENARIER OG SCENARIEFRAGMENTER

Fulde scenarier (Foug, 2015, Foug & Philipps, 2020)

- Professionsscenarier
- Hverdagsscenarier
- Litterære scenarier
- Æstetiske scenarier

Scenariefragmenter (Foug, 2015): Vi opøver et delelement
MED HENBLIK PÅ et scenarie

SPØRGSMÅL?

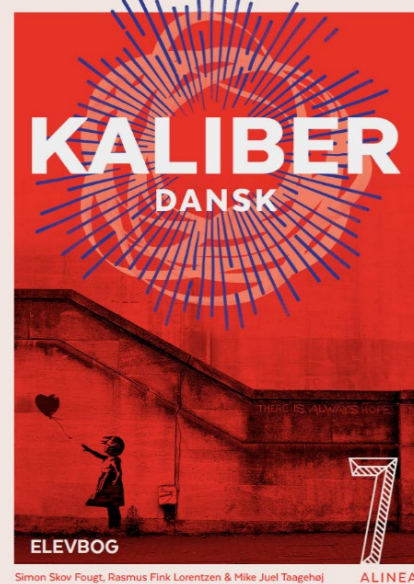
Lektor Simon Skov Fougt

sifo@edu.au.dk

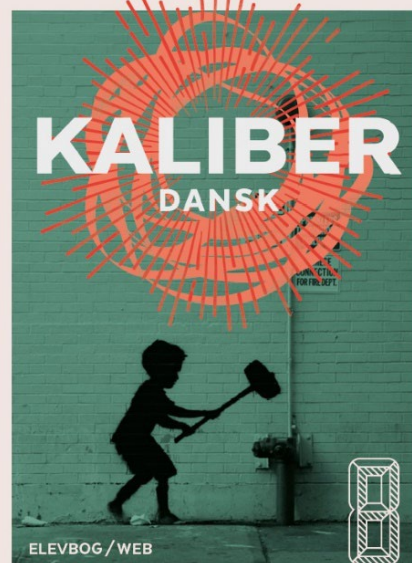
93 52 19 80

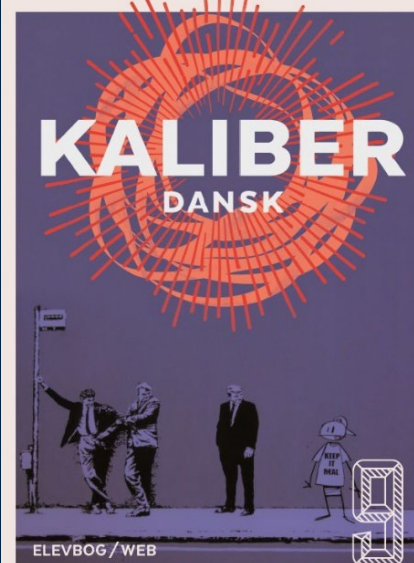
AARHUS
UNIVERSITET

Simon Skov Foug, Rasmus Fink Lorentzen & Mike Juel Taagehøj

Simon Skov Foug, Rasmus Fink Lorentzen & Mike Juel Taagehøj

Simon Skov Foug, Rasmus Fink Lorentzen & Mike Juel Taagehøj

Simon Skov Foug, Rasmus Fink Lorentzen & Mike Juel Taagehøj

Simon Skov Foug, Rasmus Fink Lorentzen & Mike Juel Taagehøj

Simon Skov Foug, Rasmus Fink Lorentzen & Mike Juel Taagehøj

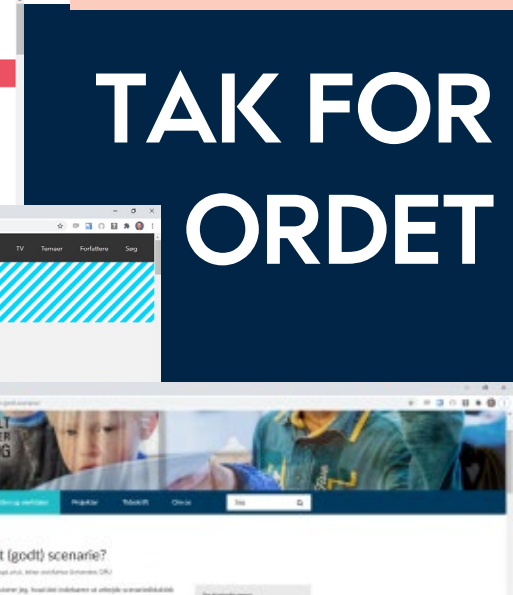
Simon Skov Foug, Rasmus Fink Lorentzen & Mike Juel Taagehøj

Simon Skov Foug, Rasmus Fink Lorentzen & Mike Juel Taagehøj

Simon Skov Foug, Rasmus Fink Lorentzen & Mike Juel Taagehøj

Simon Skov Foug, Rasmus Fink Lorentzen & Mike Juel Taagehøj